

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:		SZERKESZTŐSÉG:		KIADÓHIVATAL:		ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:	
Egész évre	7.— korona	BATHYÁNY-UTCA 7. SZÁM		HUNGÁRIA NYOMDA SZABADKA,		Egész évre	12.— korona
Félévre	3.80 "	Telefon-szám: 5—10.		Bathyány-utca. — Telefon-sz. 62.		Félévre	6.— "
Negyedévre	1.80 "						
Egy hónapra	—80 "	MEGJELENIK NAPONTA ESTI 6 ÓRÁKOR.					
Egy hónapra	—80 "						

TELEFON.

Hétfőn mozgosítanak.

Budapestről jelentik: A főváros katonai ügyosztályában hirtelen érdemlő tisztviselő többek előtt azt a kijelentést tette, hogy az általános mozgosítást a király már elrendelte és hétfőn reggel már kifüggesztik a mozgosítási parancsot.

A monitorok elindulása.

Budapestről jelentik: A budai kikötőben állomásozó monitorok még nem kaptak parancsot az elindulásra. A monitorok parancsnoka ma Bécsből táviratot kapott, melynek vétele után nyomban Bécsbe utazott. A parancsnok valószínűleg Bécsben instrukciókat kap a monitorok haditervére vonatkozólag.

Montenegró hadihajót kér.

Kattaróból jelentik, hogy Montenegró Oroszországhoz levelet intézett, melyben az orosz haditengerésztől egy hadihajót kért, hogy ennek védelme alatt Antiváriban hadiszereket rakhasson le. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.

Szerbia nem enged.

Belgrádból jelentik: A honvédelmi bizottság t. gnap tartott ülésén ismét azt hangoztatták, hogy ragaszkodnak a Skupstina március 14-iki határozatához. Ez a határozat a monarchiának azon kívánására, hogy a fegyverkezést hagyják abba, egyáltalán nem nyilatkozik.

Katonai vonatok menetrendje.

Budapestről jelentik: Az államasutak igazgatósága már megállapította a katonai vonatok menetrendjét. Az új menetrend március 25-én lép életbe.

Wekerle Bécsben.

Budapesti tudósítónk jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Abrányi Kornél sajtóirodai főnök kíséretében Bécsbe utazott. Utazásának célja a hadi sajtóiroda szervezése.

Kossuth Lajos emlékezete.

Ma Kossuth Lajos halála évfordulóján Kossuth Lajos Tódor kora reggel kiment a Kerepesi-temetőbe és koszorút helyezett édes atyjának sírjára. Tíz órák a Deák-téri evangélikus templomban gyásztisztasítélet volt, amelyen a kormány részéről Wekerle, Juszt és Günther jelentek meg. Azonkívül még számos országgyűlési képviselő és előkelőség vett részt az istentiszteleten. Innen a temetőbe vonultak, hol Gál Sándor orsz. képviselő koszorúzta meg Kossuth Lajos sírját Délután három órák pedig a Royal szállóban lakoma volt, amelyen Kossuth-serleggel a kezében Bethlen István gróf mondotta a beszédet.

Betiltották a háborus tudósításokat.

Budapestről jelentik: A hivatalos lap hoinapi számában kormányrendelet fog megjelenni, amelyben a miniszterium megtiltja a hírlapoknak a véderőre vonatkozó tudósításoknak, a hadsereg állásának, mozdulatainak, a katonák számának közlését. A rendelet ezeket mondja:

„Mint hogy a katonai intézkedésekről egyes hírlapok olyan cikkeket közölnek, a melyek egyrészt felesleges izgatottságot szülnek, másrészt a véderő elhelyezéséről és mozdulatairól hadi titkot árulnak el, megtiltatik a haderő, és az egyes csapatok számáról, mozdulatairól, elhelyezéséről, az erődítések állásáról, élelmi szerek hollétéről, mennyiségéről tudósítást közölni. A magy. kir. miniszterium megtiltja ily tartalmú közleményeknek sajtó utján való közzétételét. Ezek közzététele az 1878: V. t.-c értelmében öt évi államfogházzal és 4000 forint pénzbüntetéssel sújtható.

Ez a tilalom nem vonatkozik a kormány által közzé teendő hivatalos tudósításokra.

Holnaptól kezdve tehát tilos háborus tudósításokat adni.

A gróf úr inzolvens.

A lapok közgazdasági rovatai azt a hírt röptették világra, hogy egy Zichy gróf fizetéseképtelenségbe jutott és birtokait egy e célra alakult részvénytársaság veszi át, hogy a gróf hitelezőit kielégíthesse.

A méltóságos ur inzolvens lett és ötven percentre is kész volt kiegyezni. Hitelezői zaklatták és szorongatták, Duszagzag rokonai nem mutattak hajlandóságot, hogy az ősi név meghurcolásának elkerülése végett a gróft az adósságok hullámból kimentessék. Mert őméltósága, mint sablonos írással mondani szokták, nyakig uszott az adósságban. Néhány pénzösztör spekuláns megkönyörült a vergődésén; részvénytársaságot alapítottak, hogy a gróf a megbélyegző csódot elkürtlje. Kidobták a mentőövet és a nagyur méltóságos kezeivel belekapaszkodott. Belement az üzletbe, kifizette hitelezőit és egy árva garas sem maradt a zsebében.

A gróf típusa a magyar mágnásnak, ki egész életén át azon töri fejét, hogy miként verhetné el legelőzegetesebben a méltóságos papától öröklött hatalmas vagyont. A gróf automobilom utazott és ezzel megkárosította az államvasutat. A gróf is vesztett, mert sofförje és benzine sokkal többre került, mintha egy első oszt. évi szabadjegyet váltott volna. A gróf nem ivott bort, csak pezsgőt. Ezzel megrövidítette az államkasszát, mert alig fizetett fogyasztási adót. Mulatni Bécsben vagy Nizzában szeretett és megkárosította a főváros mulatóit. Külföldön szórta a pénzt. Budapestben pedig kölcsön ügyleteket kötött az uszorásokkal. Montekarlóban szintén hatalmas vagyon uszott el a rouletteon. Versenyistállót tartott és miniszteri fizetéssel honorálta az angol szokékat. Kottingbrunnban a totalisateuron is játszott. Itt szintén elprédált egy kis vagyont. A méltóságos ur mulatni akart; pompásan élvezhetett és felejthetetlen kedves időket élt keresztül. Mindez tengernyi pénzt emészített fel. Még peche is volt a gróf urnak, mert a szerencsétlenségökön is mindig vesztett.

Az aranynapok alatt pedig lelkiismeretlen, önző emberek gazdálkodtak ellenőrzés és felügyelet nélkül az ezer és ezer holdnyi ősi birtokon. A jövedelem a rendetlen gazdálkodás miatt megapadt. A gróf csak vadászni járt a gazdaságba. A jövedelem mindinkább csökkent. Végre

már az uszora kamatokat sem futotta ki. Kényszerhelyzetből az ősi birtokot mindinkább újabb és nagyobb jelzálogkölcsön terhelte. Majd a grófnak megtagadták az újabb hitelt. Váltóit nem prolongálták. Az uszorások is megtagadták segítségüket. Beütött a nagy krach és a méltóságos ur fizetéseképtelenségbe került.

Részvénytársaság alakult. Az új vállalat nem a gróft ment meg, csak a hitelezőket, kik visszakapják elvesztettnek hitt követeléseiket. Az ősi gazdaságban új és virágzó élet fog felpezsdülni. Eltűnnek a verseny istállók. A részvénytársaság igazgatósági tagjai nem küldi roulette-t játszani a montecarlói játéktarlangba. Nem tart automobilokat és nem rendez pezsgős estéket. Az új társaság csak gazdasági ügyleteket köt. Eladja a versenylovakat és az eladási áron száz és száz teherhordó lovat vásárol. Automobilok árán társzerket szerez be. Az erdőkből kivágják a faóriásokat. Nem lesz vadászterület, de a puska lövések helyett felhangzanak az erdőirtók fejszecsapásai. Feltört erdők nyomán zöld mezők sarjadnak ki és gabonatermő földek keletkeznek. A külterjes gazdálkodás helyett életbe lép a bellerjes művelés. A mezőgazdasági ipar felvirágzik. Szeszgyárak és egyéb mezőgazdasági iparüzemek tanuskodnak a tért hódító bellerjes gazdálkodási rendszerről. Ezer és ezer ujonnan alkalmazott bér munkás talál foglalkozást és Amerika pár ezer kivándorlóval lesz szegényebb.

Gyönyörű perspektívát nyújt a változás. Tönkre megy egy mágnás és az ő bukása ezer és ezer embernek ad megélhetést. A mágnások tönkre menése szebb jövővel kecsegtetne.

Nem gyűlöltük a létkozló mágnásokat, csak örvendünk minden egoizmus nélkül, hogy az ő vagyonuk romjain épülnek fel a nagyüzemi mezőgazdasági vállalatok. Magyarország művelhető földjének egyharmada van most az ő kezükben. Mennyivel több erőt nyerne a magyar nemzetgazdaság, ha a sok millió holdnyi területen nem minden számítás nélkül, pazarló és könnyelmű emberek gazdálkodnának. Kiszámíthatatlan előnye van a vállalati gazdálkodásnak és az agrár Magyarország mégis irtózik a kollektív mezőgazdasági gazdálkodástól.

A végítélet előtt.

Katonáink a határon.

Irány: Szerbia.

Most két nap óta állandóan békés híreket hoz a táviró, a tel. fon. Békéről beszélnek azok a beavatottak, akik mivel sem tudnak többet annál a semminél, amit mindenki tud, de ezt olyan nagyképszerűsű és annyi fontoskodással tudják elrejteti, hogy a közvélemény őket sejtí beavatottaknak.

Oly igen jó volna ezeknek a békés közvéleményeknek hinni, ha még a békét lehelő táviratok megjelenése előtt be nem jelentették volna, hogy *szerdái minden* vonalon békét kell hirdetni, s szerdán éjjel, vagy csütörtökön reggel megkezdődik a nagy masírozás, melynek a menetirány: Szerbia; cél: a pusztulás és a romlás.

Nem akarjuk ok nélkül tetézni a már ugyanis kétségtelenül igen nagy fokú izgatottságot, de viszont lelkiismeretlenségnek tartanánk a közönség általánét. Mert elvárás a közönségnek tudnia kell és tudnia illik, hogy mi történik. Ha a részleges mozgósítás előtt csak némiképp is elő lett volna készítve a közönség, ez a részleges mozgósítási parancs nem keltett volna olyan izgatalmat. Az emberek belenyugodtak volna, hogy az történik, aminek történnie kell, s nem vesztette volna fejét mindenki, aki fehér behívójegyet kapott.

Jobb a háborúra készülni még akkor is, ha nem lesz háború, mint az optimistikus híradások folytán kába reményekben bizakodni, s az utolsó percben kétségbeesni.

A közönségnek tudnia kell, hogy ami most történik, amit körülötte lát, *nem történik ok nélkül.*

A katonák Boszniában.

Civil ember alig tudja, hogy mennyi katonája van már oda át Boszniában. Mi csak azt látjuk, hogy hónapok óta viszik le a magyar katonákat, különbözőkben *csupa magyar ezredek*, de hogy mennyi katonája van oda lent, azt nem igen tudjuk.

Állítólag 250.000 ember szorong már odalent a görbe hegyek között. Ha ez a szám túlzott is, de annyi bizonyos, hogy százötvenezeret meghaladó számban van lent magyar katonája Boszniában. Ehhez hozzászámítandó a mintegy 20.000 ember, aki Albori hadtestparancsnokkal Temesvár és Karánsebes között táboroz és a 30.000 már felszerelt most behívott tartalékos, ugyhogy a legpesszimistikusabb számítások szerint is adott jelle 200.000 ember vonulhat be Karagyorgyevics Péter veszendő birodalmába. A vasutak minden vonalon olyan állapotban vannak, hogy tizenkét óra alatt újabb száz ezer embert lehet szállítani a harc színterére.

A monarchia tehát mindenképen készen van. Két nap alatt egy félmillió ember áll a harci sikon.

Akik a háborút lesik.

Azok, akik már lent vannak Boszniában, s akik ugyszólván már szemlélő-szemben állnak az ellenséggel alig várják, hogy eldördüljön az első puskalövés. Odalent szinte fanatizmussal gyűlölik a szerbeket, akik miatt szenvedni és kiülődniük kell, végig nyomorogni hosszú napokat, átzenvedni terhes szolgálatot és

alig várják a háborút, ami a mostani viszonyok mellett a szabadságot jelenti a számukra.

Annál fésültebb türelmetlenséggel várják a parancsot, mert bizony a szerbek sok kellemetlenség okoznak nekik. Nem egyszer riasztja meg a felderítő szolgálatra induló magyar katonát egy pisztolygolyó, amely ott sötét el a füle mellett, s amelyről még azt sem szabad kutatnia, hogy honnan jött, mert akkor szerb területre lépne. A magyar katonák tehát tetetenl dühvel néz a határoszlop felé, amelyen túl karóvándorban vi gorgó szerb pófát vél látni.

Oda lent tiszt és közlegény egyformán ég a harcvágytól, s ha az a tengersok ember fanatikus lelkesedéssel vad elszántsággal megindul egyszer Szerbia felé, akkor a Karagyorgyevics dinasztia királyal, trónörökösökkel együtt kiszenvedett.

Már leselkedik Sándor királynak és Drága királynőnek véres árnyéka, — s a belgrádi konaknak ablakaira félsz remegéssel tekint fel Péter király, mert nem tudja, hogy nem ugyanazon ablakon dobják-e le az ő véres testét, amelyen Sándor király hulláját dobták ki azok a katonatisztek, akik már megizlelték a királygyilkosságot.

Nincs víz!

Boszniából, ahol a magyar katonák harcra készen táboroznak, riasztó hírek érkeznek. Sok ember tömörült össze néhány nap alatt a görbe hegyek országában. A két anektált tartományt teli van katonával. Szarajevón túl úgy érzi magát az ember, mintha kaszánya udvar sétányá végig. Mindenütt katonák. Civilembernek se híre se nyoma. A bosnyákok meg a hercegeknek nem igen jönnek ki a házaikból. Nekik hivatalosan örülniök kell az annexiónak, de a szívükben titkos reményesség él, hogy a bekövetkező háborúban Szerbia győzedelmeskedik majd. Epen ezért erősen szemmel tartják most valamennyit.

A boszniai katonák nagyon sokat szenvednek az idő viszontagságaitól. A legnagyobb baj az, hogy **nincs elegendő víz.** A katonák naponta egy fél liter vizet kapnak, s ennek kell elégnek lenni estétől-reggelig. Oda lent sziklás a talaj, nehéz vizet találni. A legtöbb zászlóaljhoz a vizet is szállítani kell. Innen viszik Zomborból vagonszámra. És ha odalent távol hazajárat, egy-egy kört vizet iszik a magyar katonák, tudja, hogy annak forrása magyar földön csergedezett és szíve vissza vágyik Magyarországra felé, amelyből egyenlőre nem lát semmit, csak a vizét, meg az égbolton végigfutó sötét felhőket, amelyek hirt adnak arról az aggodalomról, arról a borús szomorúságról, amelylyel egész Magyarországot tekint idegen földön idegen érdekéért szolgáló fiai sorsa felé.

Elakadnak az ágyúk.

A mosdáshoz szükséges vizet úgy a hogy ontják az ég csatornáit. De ivóvizet nem küld az ég, mert a katonáorvosok szigoruan tiltják, hogy a háztetőről lefolyó vizet igyák a katonák.

Eso gyakran van és ez igen kellemetlenné teszi a Boszniába való időtét. A katonák nagy része ugyanis sátrakkban táboroz, mert a kaszárnyákkban nincsen elég hely a számukra, A legtök katonák tehát sárba alszik. De a szolgálat olyan terhes, annyira fárasztó, hogy amikor a szegény magyar baka megpihenhet,

elalszik akkor is, ha felette villámok cikáznak, ha sátorának tetejét az eső pacsolja és ha pocsolyába is gyűlik fekvőhelye alatt az esővíz.

A nagy sár miatt igen nehéz az ágyúk szállítása. A nehéz érckoloszuszuk kerekeit befogja a sár, s van kinja embernek állatnak, amig tovább lehet vonszolni egy egy elakadt ágyút. Az ágyúk elől tiz tizenkét lovat fognak, s még így is nehéz felvontatni őket.

Pusztit a sarlach.

Még egy nagy veszedelem fenyeget onnan lent Boszniából. A katonák közt sarlach járvány dul. Kevés az ivóvíz, terhes a szolgálat, nincs rendszer lakóhely, — ezt megcsinálja a szervezet. A sarlachot ispotály tele van sarlach beteg katonával és minden szakaszban van egy-két beteg ember.

Szerencsére a sarlach betegség könnyű lefolyású és az annyi ezer emberből mindössze *hét halt meg* sarlachban.

Ezeket katonai pompával temették el, mintha katonák halta volna halál.

A viszony közkatona és tiszt közt a legszívessebb, csak ritkán van büntetés, mert mindenki tudja, hogy minő feladat előtt áll, s pontosan teljesíti kötelességét, a tiszték és altisztek is méltányolják ezt s udvariasak a legénységgel szemben.

Szerb ember a háborúról.

Egy belgrádi kereskedő időzően most néhány napig Szabadkán. Ott hagyta a veszedelmek városát s utazik Bécsbe, ott várja be, hogy lecsillapodjék a veszedelem fergetege.

A belgrádi kereskedő abban a reményben él, hogy nem lesz háború. Kizárt esetnek tartja, hogy a monarchia megtámadja Szerbiát, amely — szerinte — semmi okot nem ad erre. Ő azonban mégis ott hagyja Belgrádot.

Az esetre ha mégis háború lenne — így mondja a szerb kereskedő, — kemény dió lesz a kis Szerbia.

Talán az orosz önkéntesekre számítanak? — kérdezte tőle valaki.

Mi magunkra számítunk. Csak magunkra. Isten ments az önkéntesektől. A bolgár háború idején is jöttek és csak táplálni etetni kellett őket. Aki a biztos nyugalmat ott hagyja és kiteszi magát a háború eshetőségeinek, az nem elszánt, az kétségbeesett. Az orosz önkéntesek között is olyanok jönnek, akiknek nincs mit veszteniök, azok egy halálra szánt nép kétségbeesett bátorságán akarnak vagyont szerezni.

Németország is készülődik.

Miközben egyre szaporábban jönnek a reményt keltő békétfávitatok, aminek olyan jó volna hinni, addig minden szimptóma arra mutat, hogy nemcsak mi, hanem az összes nagyhatalmak készülődnek a bekövetkezésére a világháborúra.

A német császár már két nap előtt bizalmas titkos rendeletet bocsátott ki, amelyben megtiltja, hogy a katonák, katonatisztek állomáshelyeiket huzamosabb időre elhagyják, korlátozza a szabadságolásokot, s figyelmezteti a katonákat, hogy *legyenek készen.*

A szabadkai tábor.

Szabadkán a Halasi-uti kaszárnya tája valóságos táborserű. Katonák jönnek mának. Civilruhás tartalékosok vonulnak be kezükben bakkancsca, hátukon borjuval.

Már ötszáz tartalékos van felbőltöztetve. Ezek reggel hét óráig tizenegyig gyakorolnak. Délbe, nagyon egyszerű ebédet kapnak és délután újból elkezdik a gyakorlatozást.

A szabadkai katonák is alig várják már, hogy levigyék őket a harcmezőre. Unalmasnak találják az itt időzést. — s szeretnék már, ha komoly ellenféllel állnának szemben.

Gyilkosság Mélykuton.

Az ölmosbot áldozata.

Sári István mélykuti legény tegnapelőtt este nyolc órakor szíve választójának, Kancsár Veronának volt látogatónak. Kilenc óra között hazafelé indult, Verona elkísérte a házkapuig s ott csókok közt bucsuztak el a szerelmesek. Verona nem is sejtette, hogy az a csók, amit Sári Istvánól kapott, az utolsó volt. Sári István alig haladt néhány lépést, mikor kért ismert mélykuti bicskás toppant elébe. Sziracsky (Pallo) Antal és Balog Antal. Ezekkel pedig késő este fegyver nélkül veszedelmes szembe kerülni, mert a két bicskás éjjelenként azért szokott Mélykut utcáin csatagolni, hogy a mélykutiakkal az ő hősiés bátorságukat megérezzék.

Sári István az ismert verekedők láttára meghökkent. Jóestét kívánt nekik, de azok üdvözlés helyett beletöttek a hazatérő legénybe, kit sértő kifejezéssel illeltek. Sári nem válaszolt a sértegetésekre, hanem szótlanul haladt el a legények mellett. Sziracsky Antal azonban orozva nekiment. Ölmos botjával nagyt ütött Sári István koponyájára. Balog Antal pedig Sári elől szaladt és utját állta a menekülőnek. Sári az ütés folytán kissé megtántorodott, majd hátra fordult. Félre lökte Sziracskyt és futásnak eredt.

Kancsár Veroná, akitől Sári István elbucszott, alig zárta be a kapu ajtaját, nagy lármát, majd javeszőklést hallott. Kinyitotta a kaput. Ebben a pillanatban a nyitott kapun behant a menekülő Sári István, véres fejével egyenesen szeretője karjaiba. A leány sikoltására kirohantak a házbellek és a megsebesített embert bevitték a szobába és lefektették. Nyomban orvost hívtak, ki megvizsgálta a sebesültet, ki időközben eszméletét elvesztette és megállapította, hogy Sári István koponyaférszt szenvedett és sérülése életveszélyes.

A gyilkos legényeket a csendőrség letartóztatta és ma a szabadkai ügyészség fogházába szállította.

Viruló gyermeket akar mindenki.

de sajnos a gyermeki szervezet oly gyöngye és annyira fogékony minden befolyás iránt, hogy a gyermeket csak ritkán kiméli meg a rosszullet és a betegség. És épen az a nagy művészet: megelőzni és ha mégis megfullés vagy rosszullet mutatkozik, okosan szembeállni vele. Megelőzheti, ha gyermeket sohasem engedi Fáy valódi szodeni ásvány-pasztillájára nélkül az iskolába, a jégre vagy sétára. Eszevethet hájt sikerrel le lehet győzni a Fáy-féle szodeni ásvány-pasztilla észszerű alkalmazásával. Skatnylja 1 koroná 25 álléret minden gyógyszerüzletben, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható és mindig Fáy-féle valódi szodeni kell kérni.

Vezérképviselető Magyarországon-Ausztriában W. Th. GUNZERT WIEN, IV. G. Neugasse 17.

A uj szabadkai színház. A bizottság memorandumuma.

Inter arma silent Mussae — mondja a latin példaszó. A harci zaj elriasztja a Muzsákat. Most pedig alapos lármát kelt amög megsemm indult harc. Az embereket ma egyetlen téma érdekli: — a háború. A világ színpadán a legrettenetesebb tragédia készül, ki kíváncsi hát most, hogy milyen állapotban van a szabadkai színház, ki vágyik tudni, hogy néhány lelkes ember minő érveket sorakoztat annak igazolására, hogy Szabadkához és a magyar színészethez nem méltó az a hajlék, amelyben Thália otthonra talált? A színügyi bizottság tehát nem a legjobb időt választotta arra, hogy az új színház építés érdekében készült memorandumát nyilvánosságra hozza. Abban azonban szerencséje volt a bizottságnak, hogy memorandumja megszerkesztésére a magyar nyelvnek és az írásnak olyan illusztris művészt sikerült megnyernie, mint aminő Milkó Izidor dr. Az ő fogalmazta memorandum kiváló írói munka, amely lekötöti az ember figyelmét, s amelyet olvasva nem igen lehet észrevenni, hogy ez az írásmű tulajdonképpen egy, a hatósághoz intézett beadvány. Megkap, érdekel és magával ragad bennünket ez a szép munka, amely jobban lekötöti a figyelmünket, mint akármilyen érdekes regény, s amelynek olvasása az izgalmas háborús tudósítások között tisztult és nemes élvezetet szerez.

Alább adjuk a színügyi bizottság érdekes memorandumát, amelyet ha itt-ott meg kellett rövidíteni, mint erre lapunk terjedelme kényszerített. Bár így csak töredékét kapja az olvasó a feltehetően érdekes memorandumnak, ami valósággal kulturtörténeti dokumentum, — de talán így is érthető Milkó Izidor értékes munkája.

Kell az új színház.

A színügyi szabályzat kötelességévé teszi a színügyi bizottságnak, hogy az a helybeli színészeti fejlődését szíven hordva, a színművészet virágzását tőle telhetőleg előmozdítsa. Őszinte sajnálkozással ismerjük be, hogy amióta a város közönségének megtisztelő bizalmából a bizottságban működni szerencsénk van, napról-napra jobban kellett meggyőződünk arról, hogy a szabályrendeletileg ránk rótt eme kötelezettségnek eleget nem tehetünk. Nem tehetünk pedig eleget azon okból, mert a mostani színházi épületben a színészeti fejlődéséről s az előadó művész színvonalának emeléséről szó sem lehet, s hogy a csupa lelkes emberekből álló bizottságnak minden ambíciója, összes tevékenysége, egész tettereje a jelen viszonyok között abban merül ki, hogy bírálván a műsort és az előadásokat, legalább a szabadkai színészetet a teljes elposványosodástól s a további zülléstől iparkodik megmenteni. A színház befogadóképessége oly csekély, a közönségnek nyújtott kényelme olyan minimális, az akusztika olyan hiányos és — még egyéb hibáktól és hiányoktól eltekintve — a színpad olyan szűk és kezdetleges, hogy itt a művészet fejlesztéséről és számbavehető eredmények produktálásáról komolyan szó sem lehet. Itt csak az előadások színvonalának és a színészetnek a hanyatlásáról lehet szó, amely bizonyára még rohamosabb, még vigasztalanabb volna, ha a működő igazgató fiatalos becsvágya s alulírt bizottság buzgó támogatása a színészet további hanyatlásának gátat nem vetne.

A midőn a bizottság tehát konstatálja, hogy ebben a rozoga, kopott házban, mely inkább szomorúságra, mint vidámságra hangolja a nézőt, ezzel a kis színpaddal, amelyen dekoratív hatásokat elérni és a szükséges távlatokat megadni nem lehet, s azokkal a vidéki mérték szerint is másodrendű-társulatokkal, amelyek itt szerepelhetnek, a „művészet” holtpontja jutott, s hogy így az ő működése itt meddősegre van kárhoztatva, akkor a bizottság a helyzetének más konzekvenciáját le nem vonhatta, mint azt, hogy:

meg kell kísértenie oly föltételeknek a megteremtését, amelyek mellett működése nem lesz meddő, s amelyek között nemcsak ellenőrző feladatát lesz képes gyakorolni, de azt a fontosabb kötelességét is, mely nemzeti színészetünk fejlesztésében áll.

A gazdag város szegény színháza.

Ez pedig csak úgy lehetséges, ha új színház épül, mely mint középület méltó az ország harmadik városának a többi törvényhatóságok által irgelyelt gazdagságához, mint a művészet csarnoka pedig méltó egy elsőrendű hazai színtársulat befogadására. A színművészet is, mint minden más művészet, csak gazdag, buja és fényes környezetben érzi jól magát, csak bőség és ragyogás közepette találja meg a fejlődéséhez és virágzásához szükséges föltételeket, — szegényes miliőben, kopott környezetben hanyatlak, elcsenevészedik, elpusztul. Mintegy ötvenöt év előtt épült városi színházunk annak idejében, a régi patriarkális korszak szegényes igényei között, a színpadi technika kezdetleges világában s a régi, szegény, elnyomott Magyarországnak megfelelően művészi és különösen hazafias céljának. A nemzeti elnyomatás sivar korszakában a legegyszerűbb színház és a legprimitívebb színpad is templom volt, melyet a

hazafiság emelt a nemzetiségnek. Az onnan elhangzó hazafias és bánatos szövegek a leghínyosabb világítás s a legszegényebb díszletelés mellett és ellenére is megtalálták az utat a búsuló hazafias s a reménykedő hontelnyok érző szívéhez. De több mint félszázad alatt nagyot fordult a világ kereké, — más, modern eszmearamlatok támadtak, a színháznak immár igen kevés köze van a hazához, a közönség már nem hazafiúi kötelességből jár színházba, s nem azért, hogy „pártolja” a „teátristákat”, hanem mert mulatságot és szórakozást keres ottan. Az emberek ma már Szabadkán is nem előlegezett lelkesedéssel, hanem kritikára készülten mennek az előadásokra, amelyek technikailag lehetőleg tökéletes színpadról és kényelmes, sőt fényes nézőtérrel óhajtanának látni.

A színház, mely ötvenöt év előtt egyike volt a legszebbeknek, ma egyike a legcsúfabbaknak az egész magyar hazában. Mert rendre mindenfelé belátták az országban, hogy a színpadi Múzsának fényes és „állandó” hajlék kell, ahol a színművészet szelleme bátran és biztosan bonthatja ki szárnyait, — csak nálunk Szabadkán maradt meg a félszázadnál is régebbi „ideiglenes” paja, amelyet derék őseink — föltessük róluk — maguk is csak „ideiglenes”-nek szántak (különbön nem építették volna bele a városi vendéglőbe!), s ha föltámadnának, bizonyára ők is nagyon csodálkoznának, hogy az még mindig áll nagy kárára a szabadkai kultúrának és nagyon csekély dicsőségére az ország egyik gazdag és előkelő városának.

Nem kételkedünk azon, hogy a városi tanács sem tartja ezt a színházat mint épületet célszerűnek s mint intézményt megfelelőnek, — s éppen ezért bizalommal fordulunk hozzá abbéli óhajunkkal: tegye ezt a fontos közművelődési kérdést is olyan gondoskodása tárgyává, mint aminő szeretettel és szakértelemmel segíti elő az egész polgárság őszinte örömeire mindazokat a mozgalmakat, amelyek Szabadka gazdasági fejlődését célozzák.

Kicsi a színház.

Elsősorban is kénytelen a bizottság megállapítani, hogy a szabadkai közönség ezidő szerint — és már régóta! — a színházban nem fér el. Ennek az állításnak csak látszólag mond ellent az a körülmény, hogy a színház olykor kevésbé látogatott, vagy éppen üres. Aki ismeri a színházi közönség pszichológiáját — különösen a vidékét — az nagyon jól tudja, hogy azt a színházba nem egyegyedül a színpadon előadott darab, hanem sok egyéb körülmény is vonzza. Ez a „sok egyéb körülmény” az oka, hogy míg egyes előadásoknál a páholyok száma nagyon kevésnek bizonyul, máskor éppen a páholyok maradnak üresen. Hozzájárul, hogy a közönségnek egy igen számottevő (és színházi szempontból igen hálásnak ígérkező) része egyenesen ki van zárva a színházból, mert csak páholyba óhajt járni, — a páholyokat pedig az előjogos és a bérló közönség lefoglalta. Ez bizonyára nem egészen elfogadható ok a színházról való távolmaradásra, de olyan körülmény, amellyel — ha színházépítésről beszélünk — számolni kell. Az új színházban a mostani mintegy 40 elsőrendű páholy helyett legalább is 65 ilyenrangú páholyra lesz szükség és erkölcsi garanciát merünk vállalni a várossal szemben, hogy mind a 60-70 elsőrendű páholy minden valamire való előadás alkalmával el lesz foglalva. De a nézőtér új és gyakorlati beosztása mellett lehetőséget kell adni a most csakis páholyba járni akaró közönség egy részének, hogy kényelmesen szállék és elegáns emeleti erkélyesek álljanak rendelkezésére, — s nem lesz nehéz ezeknek a helyeknek a támlás- és zártcséktől való megkülönböztetéssel olyan fashionable jellegű adni, hogy azokat a művelt és előkelő közönség tagjai is szívesen fogják megváltani.

Kik járnak az új színházba?

Azzal az esetleges ellenvetéssel szemben, hogy a színház mostani csekély befogadóképessége mellett sem telik meg mindig, s így kérdés, vajjon egy majdnem kétszer akkora közönségnek épült színház számíthat-e kellő látogatottságra, sietünk megint a színházi közönségnek sajátosságai pszichológiájára hivatkozni, amelyre nemcsak elméleteket, de színházat is bátran lehet építeni. Az új színházat — a közönség lelkeiből vont tanulságok szerint — a következő elemek fogják látogatni:

1. Az eddigi közönség.
2. Akik eddig is jártak olykor színházba, az új házba gyakorlábban fognak menni, mert vonzani fogják őket az új épület nyújtotta kényelem és pompán kívül a jobb előadások is, mert az új házban természetesen az ország egyik legjobb társulata fog működni.
3. Oda azoknak majd ugyanezen okból a művelt közönségnek azok a tagjai, akik eddigleg vagy csak nagyon ritkán vagy sohasem keresték fel Tháliának föltötte szerény szabadkai templomát a megokollással, hogy nem érdemes „ilyen” színházba menni és „ilyen” előadásokat nézni.
4. Biztos látogatói lesznek az új színházban azok az idegenek, akiket üzleti dolgai vagy hivatalos teendőik egy-két napra Szabadkára szólítanak (üggyédek, mérnökök, kereskedelmi utazók, üggyökök és más útutazó és rövid ideig itt tartózkodó uriember), s akik eddigleg jó színház hiányában estéiket káváházakban, korszakokban, kabarekban vagy a kártyaszal mellett töltötték.
5. Látogatni fogja az új színházat — bízunk benne! — egy az értelmiséghez közel álló olyan rétege a helybeli lakosságnak, melynek részére eddig a színház nem is létezett. Értjük a nem tisztán magyar nyelvű gazdaközönséget, mely kétségkívül szintén érdeklődni fog az iránt, hogy mi történik az ő adógarasáiból is épült palotában. S valószínű, hogy ha ennek a közönségnek meg fog tetszeni a színház, szívesen fogja látogatni az abban színterítő darabok előadásait is.

6. Végül annak a híre, hogy új színház épült Szabadkán, amelyben elsőrendű társulat kitűnő előadásokat tart, a szomszédos városok és községek lakossága — mint azt más nagy városoknál bel- és külföldön elégszer láthattuk — sietni fog az új csarnokba, hogy neki is legyen része abban a műveltségben, amelytől eddig el volt zárva. Tekintettel a város kedvező közlekedési viszonyaira és különösen arra, hogy „színház után” minden irányban közlekednek a vonatok, semmi kétség, hogy a színház bérletjének a „mezei hadak” igen nagy és hálás közönséggel fognak szolgálni.

A közönségnek mind e rétegei, amelyek elmlítettünk. eleinte talán — a hogy mondani szokták — „csudájára” járnak majd az új színháznak, némelyek talán csak azért, hogy lássák, hogyan világítják, milyen a díszítése, az aranyozása, a buffet-je, stb. De — amint azt más színházak példája sokszor bizonyította — ezekből alulki ki később egy egészen új *színházfentartó közönség*, mely ha egyszer megízlelte az új és nemes szórakozást, később nem fogja azt nélkülözheti, s gyakori vendége lesz annak a csarnoknak, a havá eleinte csak kíváncsiságból tekintett be.

Ezeknek a színházba most még nem járó, de a nemes élvezet részére — s közvetve a művelődésnek is — meghódítandó elemeknek az érdekében is sürgetnünk kell az új színház mielőbbi felépítését, amelynek kötelessége annál parancsolóbban nehezedik a város közönségére, mert azt a tűz- és életbiztonsági szempontokon és az általános kulturális tekintetekon kívül imperatívus követeli Szabadka városának az ország törvényhatóságai között elfoglalt előkelő pozíciója is.

Szabadka érdeke az új színház.

Lehetetlen, hogy az ország harmadik városának nevezett hatalmas és gazdag Szabadka, mely újabban majdnem minden téren, figyelemreméltó haladást tesz, épp a nemzeti művelődés egyik legfontosabb tényezőjét, a színházat hanyagolja el továbbra is, s kelte urbi et orbi azt a vélemény, hogy itt minden iránt van érzék, csak éppen a kultúra követelményei iránt nincs, s hogy itt mindenre van pénz, csak éppen kultúrának nincs. Nagyon jól tudjuk, hogy ez az ítélet igazságtalanul éri a Tanácsot, amely kétségkívül épp oly melegen öhajítja a város kulturális fejlődését s ezzel a színház égetően sürgős kérdésének a megoldását mint mi, — de nem tehetünk róla: ez az ítélet megvan, s még erősebb gyökeret fog verni a felünk foglalkozók és közállapotainkat bírálókat gondolatvilágában, ha még sokáig túrkjuk, hogy ez a Muzsatepmlomnak gúnyolt színpajta tovább is ott étkelenkedjék a városi vendéglő egyik szárnyában. S az egész ország méltán fogja hinni rólnuk, hogy kultúra-vakságban és művészet-izonyban szenvedünk, ha közömbösen vesszük, hogy míg országszerte örvendésen fejlődik a nemzeti színészet, mind több-több állandó színház épül s egyik-másik vidéki városban immár székesfővárosi nivóju előadások folynak, — nálunk a színpad hovatovább megszűnik kultúrátényező lenni, az előadások évről-évre kevésbé elégítetik ki a Budapesthez közel lakó szabadkai közönséget, s a helybeli színészet — még ha a vállalkozó igazgató nyereséggel zárja is le a könyveit — szellemi és erkölcsi szempontból a legszomorúbb csodának néz eleje.

S mert tudjuk, hogy a városi Tanács éppen úgy éri mint mi ennek a helyzetnek a tarthatatlanságát, s talán még jobban érzi mint mi annak a szegényteljes voltát, éppen azért teljes bizalommal kérjük e tiszteltreméltó testületet, tegye komoly megfontolás tárgyává, nem lehetne-e *mielőbb, egyidőre* a többi alkotásokkal, melyeket a Tanács egy tetterős és nemes becsvágyú polgármesterrel az élen a közel jövőben megteremtani készül, megoldani a színházunk régóta vajdú kérdését? És pedig nem tartozás, bővítés, újítások és foltogatások útján, amelyek aránytalanul sok költséget okoznak anélkül, hogy számbavehető eredményt járnának, — időről-időre ismétlődő áldozatokat követelnek anélkül, hogy a művészeti igények kielégülést nyerhetnének, s színházunk azt a kulturális missziót teljesíthetné, amelyet a közművelődéssel foglalkoskodó összes tényezők — köztük bizonyára a városi tanács is — töle joggal elvárhatnak.

E nagy, fontos, nemzeti kulturális teljesítésére — ismétlünk, — csak alkalmas helyen, a színházépítő technika legújabb és bevált rendszerére szerint épült új *színház* alkalmas, mely eleinte az újság ingerével csabítaná falai közé a város és környékének lakosságát, később pedig magas színvonalú előadásaival biztosítanának magának a fennállásához és továbbfejlesztéséhez szükséges állandó *bérlet*- és folyton váltakozó *napi* közönséget. Csak egy teljesen új és minden tekintetben — építészeti és színművészeti stílusban egyaránt — modern színház oldhatná meg azt a kettős feladatot, amelyet Tháliának új templomától elvárunk, hogy t. i. egyrésztől a fővárosi előkelő színház műsorát és művészeti nivóját megközelítő előadásokkal elégítse ki a választékos izlésű szabadkai közönség miúgyenyit s a kabarek és orfeumok lengeszoknyájú muzsájától a komoly színház nemesebb szelleméhez hódítsa vissza a publikum egyéb rétegeit, — másfelől pedig a Szabadkán lakó hazafias gondolkozású, de nyelvemben még többé-kevésbé idegen lakosokra intenzív módon gyakorolhassa *magyarosító befolyását*.

A memorandum második és épen ilyen érdekes része azt mutatja ki, hogy pénzügyi szempontból milyen kevés áldozatot hoz a város azért az erkölcsi és anyagi nyereségért, amit az új színházzal elér.

A memorandum ezt a részét lapunk egyik legközelebbi számában fogjuk leközlölni, annál is inkább, mert *mi a színházépítés kérdését állandóan felszínen kívánjuk tartani.*

Gyilkos szerelmes.

Véres találkozás.

A hűtlen leány bűnhődése.

Tegnap délután egy fiatal zöfítai legény szerelmi csalódásában gyilkosságra vetemedett.

Vuics Gyuró vagyonos zentai gazdaember, akinek Bács megye politikai életében jelentős szerepe volt, néhány esztendőn át együtt élt Gulyás Juliska fiatal leánnyal. Gulyás Juliska a legszébb leány volt Zentán. Néhány évig Vuics gazdasága rabul ejtette a leányt, s boldog volt a már deresedő haju öreg ember oldalán.

Két esztendővel ezelőtt megismerkedett a lány Megadja J. n. cipész-ségével. A lány tizenhat éves volt, a legény tizennyolc, s a fiatalok szíve csakhamar szerelemre lobbant. A leány első felbuzdulásában elhatározta, hogy ott hagyja a gazdag ember házát, s inkább visszatér a szegénysebbe, csakhogy szerelmese oldalán élhessen. Két évig Megadja Jenő és Gulyás Juliska boldogan éltek együtt. Ennyi idő alatt azonban a szerelem elpárolgott, s a lány csak a szegénységet látta. Sirva gondolt vissza Vuics Gyuróra, akinek házában nem kellett nélkülözésekkel küzdenie. A lány kiábrándulását megtudta Vuics is lassanként visszaédesgette magához a leányt.

Megadja gyakran jött haza úgy, hogy együtt találta az öreg embert, meg a fiatal leányt. A mult héten aztán se szó, se beszéd, visszament Megadjától Vuics hoz a Juliska.

A legény nagyon elkeserítette szerelmese hűtlensége. Elkeseredése még inkább fokozódott, amikor tegnap levelet kapott a leánytól, s ebben Gulyás Juliska azt jelenti be, hogy délután elmegy a ruháért Megadja lakására.

Tegnap délután öt órákor csakugyan megjelent Megadjánál Gulyás Juliska. A nővérével jött, de a nővér Megadja kérésére eltávozott.

Amint a régi szerelmesek egyedül maradtak, a legény előrántotta készen tartott, élesre fém dikcsőt és a leány mellébe döfte.

Aztán bezárta a lakás ajtaját és nyugodtan elment a rendőrségre, ahol Eleméri rendőrkapitányának bejelentette a gyilkosságot.

A kapitány dr. Kalivoda rendőrorvossal együtt nyomban a helyszínre ment. Felnyitotta az ajtót, de a leány már halott volt.

A gyilkos szerelmes Udvari László csendőrtizedes ma este átkísérte a szabadkai ügyészség fogházába.

HIREK.

Szabadka, március 21.

Tizenhétézeröt száz újság.

Ennyi Bács megyei Napló fogyott el négy nap alatt, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken este a szabadkai utcákon. Közel huszezer magyar nyelven irt igaz magyar érzéstől sugalt újságot olvastak Szabadkán.

Ez fővárosi embernek, vagy pláne annak, aki ismeri a világ városok lapjainak óriási aranyát, jelentéktelen szám. De az, aki tudja, mit tesz az újságot írni és kiadni Szabadkán, annak valóságos monumentális ez a szám. Még csak álmódni sem igen mert a szabadkai lapkiadó arról, hogy egy nap ötezer újságja fogy-

jon el egy városban. Itt, azok a lapok, kik azt hirdetik, hogy *először* 10,000 példányban, jelenleg meg, egy hónap alatt alig nyolc-hat-hat 10,000 példányt, itt esemény az, hogy a vidékre küldött példányok nélkül is el kell négy nap alatt tizenhét és fél ezer újság.

Amikor ezt a tényt konstatáljuk, nem azért teszük, hogy dicsekedjünk a sikerrel, amit elsősorban nem a magunk munkájának, hanem az érdekes, gyorsan, óráról-óra, sőt percenként változó események felkeltette lázas hangulatnak tulajdonítunk. Egy újság olvasottsága azonban nem csupán a kiadóhivataltartozik, ez nem a nyilvánosság előtt titokban tartandó magánügy, hanem némileg közügy is. — Közügy, különösen Szabadkán, ahol az emberek nagy kontingense sok mindent szeret jobban mint olvasni.

Abból a négyezer néhány száz emberből egy hatalmas kontingenst mi nyertünk meg a magyar irodalom számára. Azok, akik egyébként nem olvasnak újságot, most megveszik a lapot néhány napon át, mert az események érdekessége hajszojta őket a lapvásárlásra, aztán nem birnak felhagyni az újságolvasással. Kiváncsiak lesznek arra, amit fúrge tollal papírra ró néhány derék tollforgató.

Az a tizenhétézeröt száz lap, amit négy estén át Szabadkán eladott a Bács megyei Napló kiadóhivatala kulturális jelenség. A kis lap után a magyar irodalom számára nyertünk meg magyarul alig érő ezreket. Mert a Bács megyei Napló eljuttott kis bunyevák házaiba is, melynek kapui eddig be voltak zárva az újság, különösen a magyar újság számára és ma már remélni lehet, hogy ami magyar városokban mindennapos jelenség, Szabadkán is általánossá válik, — az egyszerű paraszti ember is újságot olvas, s a szabadkai bunyevének is kulturális szükségletei támadnak.

Ezt jelenti számunkra az a tizenhétézeröt száz eladott újság. És jelent még egyet. Ékesen szóló elismerését annak az emberfeletti munkának, amit a Bács megyei Napló szerkesztősége végez, s amelyel pótolva három generáció mulasztásait, minden ízében érdekes, minden sorában fordulatot, élettől duzzadó, elevenégtől izzó, pontos és megbízható lapot ad a szabadkai közönségnek.

— **A tavasz.** A kalendárium csinálók március 21-ikére tették az első tavaszi napot és mintha a bujkáló napugár szantszándékkal rejtgette tartogatta volna erejét a mai napig, — csak most kezd tavaszt várásolni a magyar földre. Eddig hiába lestük az azurkék eget, hiába vártunk a rügpattantó napugrára, felhős égbolt nézett le ránk s mi városi bundában vagy legjobban esetben kalucsiban dideregünk. Mára azonban megmondotta magát a jó öreg nap. Kimosolygott a felhők mögül s a mosolygás nyomán egyszerre megjelentek a felbúzó, a napernyők, a nyári kalapok. Holnap, a tavasz első vasárnapja előreláthatólag napugártól derűs lesz.

— **A D. M. K. E. közgyűlése.** Ö fensége József császári és királyi herceg védnöksége alatt álló Dél-magyarországi Magyar Közművelődési Egyesület 1909. évi április hó 18-án délelőtt 11 órákor Újvidéki szab. kir. városban tartja meg VI. évi rendes közgyűlését a melyre, az azzal kapcsolatos ünnepeikre

az egyesület örökös, alapító, r. ndes és pártoló tagjai tiszteltet! Meghívja A közgyűlés napirendje: Elnöki megnyitó beszéd. Ünnepi beszéd, tartja Balla Aladár dr. Újvidéki szab. kir. város főispánja. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére négy egyesületi tag kiküldése. Elnöki jelentés az egyesület 1908. évi munkásságáról. Az 1907., 1908. évi számadatoknak és az 1909. és 1910. évi költségvetéseknek tárgyalása. Jelenléte a D. M. K. E. nevelőintézetéről. Alapszabályok módosítása. Tisztojtás. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. Indítványok. Záróbeszéd.

— **Az Akadémia Vojnic pályázata.** A Vojnic Tivadarnéről elnevezett szintmű pályázat bíráló bizottsága tegnap tartotta ülését. A pályázaton 44 szintmű került szóba. A szintművek mind a múlt évben kerültek színre a hazai színpadokon. A bizottság három színdarabot ajánl jutalomra, Bródi Sándor Tanítóné Jét, Földes Imre Császár katonáit és Gózdú Elek Féltestnek című drámáit. Az Akadémia a díjat nem adta ki.

— **Házasságok színesek.** A szabadkai színezgatóknak a jövőben nem igen lesz gondja énekes színészekre. Ha Thália éneklő papjai megtudják, hogy milyen jó dolga van a színészeknek Szabadkán, tudni fogják ide. Egyszerre két színész szíve lobbant szerelemre szabadkai időzése alatt. B. Szabó József, a kiváló baritonista itt találta meg jövőndi életépárját s Aradra már szabadkai asszonnyal az oldalán, fog bevonulni. — A szintműzet másik énekes színésze Tóth József, a gyönyörű hangú fiatal tenorista is itt talált rá arra a nőre, aki mellett boldog lesz. Tóth e hó 18-án váltott jegyet Pukovits Rózsikával, Vujkovics Cviin Lóriné unokájával. Az eljegyzést nemcsak a követni fogja a házasságkötés is, s mikor Tóth József a Király-színház tagjaként gyönyörködött majd a főváros közönségét, akkor pesti asszony lesz egy szép intelligens szabadkai bunyevác lány is.

— **Kitüntetett főkalauz.** Őfelsége a király, mint megirtuk, Krausz Lajos államvasuti főkalauz, mert egy gyermek életét saját életének kockázatásával megmentette, a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Az érdemkeresztet ma délelőtt adta át Pitroff Béla államfőnök az államias személyzet jelenlétében a kitüntetett főkalauznak. Pitroff lelkes beszédében üdvözölte az ünnepeket, kinek egy hivatalnok mint polgári erényét is méltatta. Krausz Lajost az öszegyüttí tiszviselők lelkesen megjelenték.

— **A Nőipar egyesület esteje.** A szabadkai Nőipar egyesület jövő vasárnap, f. hó 28-án este 6 órakor a Pest-szálló nagyertermében rendezi első nagyobb szabású estejét. Az est sikere érdekében Szabadka előkelő hölgyközsége, é. é. Emánuel Győzőnével vállalta el a rendezőséget és díszes műsort állított egybe, amely bizonyára minden tekintetben kielégíti az estéhez fűzött várakozásokat. Jegyek a rendezőségi elnökénél, a Nőipar egyesület hivatalos helyiségében és David óra és ékszerüzletében személyesen kint 2 koronáért kaphatók. A műsorban ének és zeneszámok Kostán Miklósné, dr. Klein Mtyánsné, Medvecky Györgyné, Budapestről; felolvasás: Kostolányi Dező, dialóg Pietschné és Steinfeld Lipót stb. szerepelnek.

A conferancier tiszétét dr. Pap Stefánia a felsőbb leányiskola tanárnője vállalta el.

— **Szerb merényletek a Délvidéken.** A szerb bandák vakmerőségét bizonyítja az a merénylet, amelyről ma kaptunk tudósítást Temeskubintól. Ez a határszéli község, amelyben az aradi 33. gyalogezred egy zászlóaja táborozik, közve len Szerbia szomszédságában van. A Duna tulsó oldalán van Szendrő vára, amely teljesen megvan rakva katonasággal. A tulsó parton állandóan gyakorlatoznak a szerb katonák. Ennek következtében a temeskubini oldalon folyton katowai s csendőri őrszarakat cirkálnak és védik a határt. Moser Pál csendőri a csapatától ma dében elmaradt és a hatodik számú gátörháznál beszédbe ereszkedett az ott álló juhászokkal. Egyszerre csak úgy érezte, hogy két golyó süvített el mellette. Néhány pillanat múlva még 18 golyó fűtyült el a feje fölött. A lövések a Duna tulsó partjáról jöttek, ahol akkor nagyobb szerb csapatok gyakorlatoztak. Nagybecskerekről jelentik: A torontali Dunaparton Sándoregyháza és Homolice községeknél cirkáló csendőri őrszarak tegnap délután a szerb partról Grocska község tájékán szerb katonák átlöttek. A szerbek harminc lövést tettek a csendőrökre, akik a lövéseket nem viszonozták. A csendőrök jelentést tettek az ügyről. Sebesülés nem történt.

— **Tiltakozás a háború ellen.** A mozgósításról és háborúról szóló hírek és izgalmak közepette ma egy indítványt nyújtottak be Csanád megye közigazgatási bizottságához. Az indítványt Kiss Pál dr. makói ügyvéd tette és arra kéri benne Csanád vármegyét, hogy mondja ki, hogy a fenyegető magyar-osztrák-szerb háború ellen teljes erővel tiltakozik és pedig annál is inkább, mert Boszniának és Hercegovinának — melyek miatt a konfliktus kitört — végleges annektálása esetére a két tartományok monarchiának melyik államához tartozandóságáig máig sincs rendezve. Intézzen feliratot az országgyűléshez és a kormányhoz hogy e háború kitűése ellen mindent megtegyenek s ezáltal akadályozzák meg a magyar nemzet fiainak a lemesároltatását. Ha pedig a háború magvát elhíntó Ausztriával való kapcsolat viszonyunk mégis elkerülhetetlenül követelné, hogy a háborúban mi is részt vegyünk, minden erejével odahasson kormányunk és országgyűlésünk, hogy ne egyedül a magyar nemzet fiaiból álló magyar ezredek mozgótsák és vigyék a csatateret, hanem legrosszabb esetben megfelelő arányban vegyesen vonuljanak fel az osztrák és a magyar ezredek a közvetlen harc térsé s az ütközetekbe. Végül azt kéri kimondani az indítvány, hogy Csanád megye hasonló felirat szerkesztésére a többi törvényhatóságot is felkéri.

— **Alapítványok a Ludovika-akadémiában.** A hivatalos lap mai számában kimutatást közöl a Ludovika akadémia alapítványairól. A statisztika negyven alapítványt sorol fel, köztük három szabadkai alapítvány van és pedig báró Rudics Józsefné Szabadka város közönségének és bajsai Vojnic Máténak az alapítványa. A katonai iskolában Szabadkának három alapítványa is van, míg a tudomány egyetemen egy szabadkai alapítványunk sincs.

— **Halálozás.** Pilis Hermin helybeli szobafestő mester életének 56-ik évében meghalt. Halálát neje, gyermekei és rokoniak gyászolják. Temetése vasárnap délután lesz a VI. kör Köhid-utcai gyászházból.

Gyengesség

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet gyógyítani, valamint az egészséget és az erőt gyorsan, s biztosan helyre lehet állítani a SCOTT féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a SCOTT-féle Emulsiót eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorosa táplálóbb mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Szerb képek Magyarországon.** Még ki sem ütött a háború az osztrák magyar monarchia és Szerbia között, mégis néhány nap alatt több szerb kémet fogtak el Magyarországon különböző helyein. Most Csanád-palotáról jelentik, hogy ott igen érdekes körülmények között fogott el egy kémcsapatot a csendőrség. Tegnap délelőtt megjelent a község házában egy Mirkovics Mirkó nevű 14 éves fiú és majomtancoltatásra kért engedélyt. — A fiu kinézését mindjárt gyanusnak tűnt fel a jegyző előtt, ki a háborús hírekre való tekintettel a fiutól okmányokat követelt. A fiu azonban semmiféle okmányt nem tudott mutatni, végül pedig azt állította, hogy ő nagylaki és atya is ott lakik. A jegyző nyomban telefonon tudakozódott a nagylaki főszolgabírói hivatalnál a fiu hozzátartozói után, mire a főszolgabíró válasza az volt, hogy Nagyjakon Mirkó nevű szerb nem lakik. A főszolgabíró értesítése után a fiu letartóztatták. Fél óra múlva 6 ember jelenkezett a jegyzői hivatalban, hogy a fiu kiszabadítsák. Ezek mindannyian igazolvány nélküli szerb kények voltak, kiket a csendőrség letartóztattott és átkísért a szolgabírószághoz Nagyakra. Itt írjuk meg, hogy Szabadkán két-három nap óta az a hír kering, hogy valami Demetrovics nevű szerb pap egy hordó löpört akart küldeni Szerbiába, s azt a vasuton előzés borként adta föl. A városban elterjedt hírek szerint a papot letartóztatták és katonai fedezet alatt tartják. E hír a legnagyobb mértékben valószínűtlen ugyan, de mégis pregnánsan fejezi ki a közönség hangulatát.

— **Előadás az Urániában.** Az Uránia mozgósírház valóban megérdemli a közönség pártfogását, mert mindig újabb szenzációs műsorral lepi meg a nézőközönséget. Minden egyes előadás a legnagyobb drámák és legvidámabb vígjátékok élethű bemutatásában szórakozhatunk. Most vasárnap is, f. hó 21-én, ismét szenzációs műsorral kedveskedik az „Uránia” rendezősége. A műsor már délután három óráról kezdve látható egészen estig. A szenzációs műsornál megmarad a senki sem megvárni, mert hisz jól és olesón szórakozni csak a moziban lehet.

— **Lemondott tiszviselő.** Dulich Máté földművnyvi nyilvántartó ma bejelentette dr. Biró Károly polgármesternek, hogy a hordóhitelesítő megbízatásáról nagymérvő elfoglaltsága miatt lemond. A polgármester a lemondást tudomásul vette és intézkedett, hogy a hordóhitelesítőt ideiglenesen további intézkedésig az állami mértékhatóságok hivatal fogatartsa.

— **Aki a háború előtt kimulatja magát.** Bartalos János Párhuza mos uti korcsmájában nap-nap után törtenek kisebb nagyobb incidensek. Tegnap ismét verekedés színhelye volt a korcsma. Süllei György 26 éves ipáros mielőtt bevonult volna katonákékhöz szerbket vagdálni, nagyot mulatott néhány barátjával Bartalos korcsmájában. Hogy dorus jökevények vagy talán bánatának külsőleg is kifejezést adjon, elkezdett a korcsmában táncolni, miközben egy keze ügyébe eső székkel összetörte a korcsmáros üvegeit, leverte a függő lámpát és az ott levő burtorakot is erősen megrongálta. A korcsmáros telefonált a csendőröknek, akik esendre intették az ittas atyafi és megindították ellene az eljárás ingó vagyon rongálása miatt.

— **Az Otthon-kabare.** A péntek kritikus nap nemcsak a bahonások, hanem a színezgatók, mulatóhely tulajdonosok szemében is. Péntek a jegyöngébb nap. Ennek dacára is tegnap zsufolásig megtelt az Otthon-kabare. Ez a legkésebbben szóló bizonyítéka, hogy milyen kiváló műsorral, milyen művészi színvonalon álló előadással szórakoztatja a közönséget az Otthon kabare igazgatósága. A műsor legérdekesebb száma kétségkívül Elsa Eveline a világhírű metelen táncosnő produkciója. Ezel a csodás táncos bejárta már a művésznő az egész művelt világot, mindentűt tapost sikert és diadalt aratva. Sello Frici, kit korábbi szerepléséből előnyösen ismer már a közönség, teljesen új műsorn hozott. Emmy Dornely igazolta azokat a jó híreket, amik jövelettel megelözték. Komlóssy Emma énekesnő és La Bergere szubrett előnyösen hozzájárulnak a műsor sikeréhez. A férfiak közül Kovács Andor, a régi széles konferancier és öletes elődó művész, Berényi Izsó és Podor Eri. 6 szinten sok tapost érdemelnek.

— **Gyilkosság vagy öngyilkosság.** Újvidékről jelentik, hogy Schwartz Davidné, Schwartz David újvidéki címfestő felesége tegnap lúgkoldattal megmérgezte magát és meghalt. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy gyűggyhatatlan betegsége miatt vette el magától az életet és kéri a hatóság embereit, hogy ne honcolják fel. Miután alapos gyanu merült fel hogy a levelet nem Schwartzné írta, hanem olyan valaki, akinek érdekében volt Schwartzné elteni a lábától, ma délután a holttestet felboncolták. A levelet is szakértői szemle alá veszik.

Klaudia a „HUNGÁRIA” KÖNYVTYOMDA.
Felolós szerkesztő: FENYVES FERENC.
Szerkesztőségünk telefonszáma 5—10.

— Az Első Szabadkai Géptégla és Cementárugár r.-t. hirdetésére van szoracsenk a n. é. olvasóközönség b. figyelmét felhívni.

Bácskában minden ember a Bácsmegyei Naplót olvassa.

Mielőtt nyomtatvány szük-
ségletét beszerezni, saját
érdekében kérjen áraján-
latot a :: :: ::

Hungária könyvnyomdából

Szabadka sz. k. város nyomtatványzállítója
:: SZABADKA, BATHYÁNY-UTÓA, ::
ahol a nyomdászat leg-
modernbb technikai vív-
mányának megfelelőleg
készülnek mindenféle
nyomtatványok, magyar-
német-, szerb és bunyevác
nyelven a legutányosabb
árak szerint. :: ::

Magyar-utca 580. sz. házban

4 szobás lakás

mellékhelyiségekkel május
hó 1-ére kiadó. Bővebb érte-
sítéssel Fränkel Ferenc gőz-
fürdő mellett szolgál. :-

Legújabb és a legjobb modern
házai és külföldi írók művel-
ből álló magyar

kölcsön-könyvtár

előfizetési ára egy óra 1
korona. Kicsérelés naponta
bármely időben.

HEUMANN MOR

könyv-, zenemű-, papír- és
irodalmi-cikk-kereskedése
Szabadka, Fő-tér.

A legújra i zeneművekből és
szépirodalmi munkák újdön-
ségéből állandóan nagyraktár.

Kitűnő főzélékek csak:

BERNSTEIN EMIL

első szabadkai konzervgyárban kaphatók,
melyeknek árát tetemesen lezállítottam.
U. m.: zöldbab kg-ra eselőtt: 0 f., most:
48 f.; gyalultók kg-ra eselőtt: 40 f., most:
32 f.; befőtt-paradicsom 10vege eselőtt:
48 f., most: 38 f. Azonkívül savanyu-áposzta
20 f., hasáb-káposzta 28 f., fehérrepa 40 f.
és az ugorka-saláta 50 f. kilogrammonként.
Továbbá kitűnő vizes- és ecetes-ugorka
darabonként 2, 8 és 4 f.-ért, ecetes paprika
erős és édes darabonként 2, 3 és 4 f.-ért.

A n é közönség szives pártfogását kéri

BERNSTEIN EMIL

első szabadkai konzervgyáros. Gyártelep:
1. kőr Kölcsey u. 252. sz. a. Pontos és
-i-tisztia kiszolgálás! Telefon sz. 269. :-

Mese az írógépről,

hogy azt csak Budapesten le he
kapni. Aki nem akarja, hogy
írógépvételnél megcsalóják,
az mielőtt írógépet vesz forduljon

VIG ZSIGM. SÁNDOR könyvkereskedéséhez
a látható írásu Smith Premier legjobb
rendszert amerikai írógép kizárólagos kép-
viselője és ratára

SZABADKÁN.

8291. sz. alatt
kap. 909.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

HAJDU versenytaru üzletében
Barátok temploma mellett.

Cipők, kalapok, fuúdtönyök és
mindennemű divatru cikkek
minden elfogadható árban kiárusítottak.

— A Pannónia reggeli. A Pannonia
kávéházban mátlól kezdve egy fontos
újítást léptetett életbe Grosz kávé.
Ugyanis reggeli bórletet nyit, havonta
6 koronáért, an arra való tekintettel,
hogy a kávéházban korra reggel a
legfrissebb fővárosi lapok és az ősz
szek jobb szépirodalmi és művészeti
lapok járnak és olvashatók, igazán
elényészőben kis előfizetési összeg.

Hirdetmény.

Van szerencsém az érdeklődő köz-
önséget érteríteni, hogy az idei
páska-ütést
megkezdtem, árak az izr. hiktöz-
ség előírása értelmében: 0—85
fill. 1 - 77 és 3—66 fill. kilónként.

Weitzenfeld Adolf
VI. Lovas utca 582.

Kiadó üzlethelyiségek.

Egy üzlethelyiség a gyümölcs-
piac főterén, Fürst-féle ház, a
zsidó-templom átellenében, a sar-
kon, mellékhelyiségekkel együtt,
vagy anélkül, május 1-től kiadó.

Ugyanott

az István-utcaiban 15 méteres
bolthelyiség sütődével mellék-
helyiségekkel együtt, vagy a nél-
kül kiadó. Bővebbet a tulajdo-
nosnál az udvarban.

Kedvező feltételek mellett

8 házhely

200 négyszeg ölével ölenként 7 ko-
ronáért eladó.

Vasuti alkalmazottaknak
annyiban legalkalmasabb vétel, mivel
a majsai-uti vasut átjáróhoz a vām-
ház mögötti utcába 5 percnnyre van.
A föld terület 1 termő faj szőlővel és
gyümölcs fákkal van beültetve.

Venni szándékozók bővebb felvilá-
gosítást nyernek

Hadzi György
Gombkötő-utca 82. sz.

Egy külön bejáratu

butorozott szoba

azonnal kiadó. Cim meg-
tudhasó lapunk kiadóhivatalában.

OTTHON CABARET

Igazgató-tulajdonos: Verseny Gyula.
Telefon: 141.

Uj társulat! Uj műsor!

Szabadkán, március 1-én és a következő napokon a
fényes márciusi műsor.

Az új műsor különlegessége:

Sláger! Les Angelottis Sláger!

(2 nő 1 férfi) a világ legjobb turbillon
táncosai.

Telesi Zizi előadó szubrette, **Kovács Andor** kabaret-művész.

Chica! Seymour duett Elegáns!
átváltozó francia ének- és táncosnők.

La Bergère ének és tánc-szubrette, **Fekete Etel** énekesnő.

Steiner Lajos karmester.

és a többi szerződöttetett tagok fellépte

Szigoruan család műsor!

Kezdeté 9 óra után. Belépő-díj

Műsoron: A legjobb és legmulattatott
bohózatok.

A n é közönség nagybecsű támogatását kéri
tisztelettel az igazgatóság.

Hirdetéseket

jótányos árban vesz fel a

Bácsme gyei Napló

::: **Kiadóhivatala.** :::

Gomolygó kód fűdi a mezőt

és beköszöntött az év legveszedel-
mesebb időszaka, a november. Ilyen-
kor az emberek öbb napon át bete-
gek, mint egész évben és mindig
ugyanegy a baj: hurut, köhögés,
kiszáradt torok, nehéz nyelés, szék
lél-kezés stb. De vigasztalásul szol-
gálhat, hogy Fáy valódi szóceni
ásvány pasztillái nem engedik meg
a bajok nagyraövéését és a mellett
használatuk oly kényelmes és kell
lemes, hogy az ember megszabadu-
a meghűléstől, anélkül, hogy tudná
hogyan. Aki még nem próbálta,
tegyen egy kísérletet. Egy skatulya
1 korona 25 filléért minden gyógy-
szertárban, drogériában és ásvány-
vizkereskedésben kapható.

Vezérképviseletőség Magyarország-Ausztriá-
ban W. Th. GUNZERT WIEN, IV. Or
Neugasse 17.

Lakás kiadó.

5 szoba mellék helyiségekkel
május 1-re kiadó Bathány-
utca 7. szám.

A vasuti indóházzal szem-

ben az első emeleten

egy elegáns uri lakás,
mely áll 5 szoba, konyha, éléskamra,
fürdőszoba, villanyvilágítás és vízve-
zetéssel ellátva, május elsőjére kiadó.
Bővebbet Morvay Antal cementáru
gyáránál.

Női kalap modelljeim
megérkeztek a Raktáron vannak a saját
nyári szezonra.

műhelyemben bécsi mamselom által díszített
tavaszi és nyári kalapok a legszebb kivitelben
olcsó árak mellett. Átalakításokat elvállalok.
Gyászkalapok mindig készen vannak!

HEIDUSEK MARISKA női kalap
terme Szabadka, Kossuth-utca.

Saját készítmény! Külön próbaterem! Saját készítmény!

Elegáns-, olcsó-, tartós-cipőt csak **PRESSBURGER MÁRKUSZ** (Szabadka Fő-tér) kizárólagos saját készítményű uri-, női-, fiu- és a legjobb gyártmányu gyermek-cipő raktárában vehet, vagy rendelhet. Vidéki rendeléseket naponta eszközöl, megmen felelőt kicserél. Javításokat elfogad.

Ön téved ha azt hiszi, hogy olcsón csak dugott putri vagy Parti-
nak csufolt üzletekben lehet vásárolni.

Szép izléses és mindig új árukat csak

SEFCSITS MÁTYÁS cégnél Kossuth-u. 21.

≡ lehet a legolcsóbban beszerezni. ≡

Bosszorosító cikkek: Férfi-íngek, gallérok, közelzők, nyakkendők, sokni zsebkendők stb. Női-blouzok
jeponok, v. ztyők, harlányák, esőernyők. Csajkák, szallagok, laány és fiu ruhák minden nagyságban sapkák
föhernyők és esőesemő kelengyek és sok más fel nem sorolt cikkek a legolcsóbb bevásárlási helye.
Lelkiismeretes kiszolgálás! Szigoruan szabott árak!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy
gyermekruha készítő műhelyem megnagyobbítottam
és női-blouz és pongyola készíttéssel kibővítettem,
amiért a megrendeléseket meglepő olcsó
árakban készítem. A nagyérdemű közönség
b. pártfogását továbbra is kérem tisztelettel
Sefcsits Mátyás Kossuth-u. 21.
Ügyes Varró-lányok jó szelítéssel felvettük.

Megjöttek a tavaszi női-felöltő ujdonságok!

Angol- és francia-modellek után, kimónók és ragl = nok, utli-esső- és porköppényegek, leány-gallérok, és kabátok, felső-szoknyák, divatos sapkák stb. Alkalmi vétel fiu-öltönyök-
ben finom gyapjuszövetből 2 forint 50 krajcártól feljebb.

EISLER IZSÓ cégnél
SZABADKA, a Barátok temploma során.

Ertesítem a t. vevőközönseget, hogy **Ludivig Zwieback & Brüder** bécsi cégtől sikerült megkapni a lerakatját ugymint:

készcipke-, selyem- és zephir-bldusokból és Tafft Jouponok meglepő olcsó árakban lesznek kiárusítva.

Továbbá értesítem a t. vevőközönseget, hogy **3000 méter Joupon Tafft á 92 kr. és 4000 méter Cousin selyem á 60 kr. minden színben**

:: kapható. :: **Engler Ignácz**

A „Báró Hirsch Mór“ Jótékonyági és Önsegélyző Egyesület

a következő kedvezményeket nyújtja tagjainak: Az egyesület minden tagja és egész családja betegség esetén **ingyenes orvosi gyógykezelésben és az összes szükséges gyógyszerek díjmentes kiszolgáltatásában részesül.** — **A tag heti 10 korona betegsegélyt kap és ezenkívül az egyesület 40 koronával járul hozzá és elhunyt tag részére állítandó sírkő költségéhez és a tag hátramaradottjainak az alapszabályokban foglalt feltételek szerint készpénzben 600 kor. segélyösszeget nyújt.**

Mindezekért csak havi 3 korona 10 fillér tagsági díj fizetendő. Ezek a kedvezmények az egyesület III-ik osztályába beirt tagokat illetik meg.

Aki az egyesület II-dik osztályába lép be és 4 korona 10 fillér tagdíjat fizet havonta, az a fenti kedvezményeken kívül, hátramaradott családjának 1200 korona haláleseti segélyt biztosít.

Az egyesület I-ső osztályában 2400 korona a haláleseti segély. A tagsági díj ebben az osztályban havi 6 korona. A többi kedvezmények azonosak.

Tag lehet minden feddhetlen jellemű férfi és nő, vallás és foglalkozásra való tekintet nélkül.

Az egyesület tehát tisztviselők, kereskedők és kisiparosok részére különösen ajánlatos.

Az egyesületnek Szabadkán ezideig összesen már 1081 tagja volt.

Az 1907/1908-dik évben az egyesület a szabadkai tagjainak 3800 kor. heti betegsegélyt, 3700 kor. árban gyógyszerért és 7200 kor. haláleseti járulékot fizetett ki. Az orvosi költségek ez idő alatt 4800 koronát tettek ki.

Jelentkezni lehet egyszerűen levelezőlap útján.

**A „Báró Hirsch Mór“ Jótékonyági és
Önsegélyző Egyesület Szabadkai Fiókirodája.**
VI., Mihály-utca 6.

Özv. Eisler Manoné és Fia Szabadka Terézia-tér. Telefon 372.

Tisztelettel értesítjük a vállalkozó és építő urakat, hogy a Mészárosi r. t. kizárólagos képviselét mi birjuk. E társulat kötelekbe tartoznak az összes elsődrendű mészgyárak amelyek fával égetett kitűnő minőségű mészrel állítanak elő a így mi azon helyzetben vagyunk hogy kitűnő bemelegíti, berzovai, dobresdi, felsőgallai, eb-szönyi és több más elismerten elsődrendű szállíthatunk tisztelt vevőinknek mészrel. A mészgyárak kartellje arra irányul, hogy a közönseg mérsékléséig fedezhető legyen a nem jár együtt áreméssel, így mi a meszet továbbra is jutányosan bocsáthatjuk t tisztelt vevőink rendelkezésére. Aianljuk azoknál beosolni cen-ent, homlokzati kőpor, elszigetelő lemez és mindennemű építési anyag raktárunk, jutányos ártal a pontos kiszolgálásról biztosítjuk tisztelt ügyfeleinket.

Tessék ajánlatot kérni!

ENGLADOLF

kerékpár- és varrógép raktára
Szabadkán, Kossuth-utca

dr. Dominusz ház.

Kerékpárok, varrógépek irógép és grammofonok javítása műhelyemben gyorsan és pontosan készíttetnek el. — Cservirozat és plüssirozat elvállalok. — Továbbá szobacsengők bevezetését és évi kezelésére is elvállalom.

Magánlakás

== a postaház közelében ==
egy új ház 3 szobával és hozzá való mellékhelyiségekkel kiadó.
Bővebbet Kadlik Ádám hangszerüzletében.

Krausz Ilonka női-divatterme
SZABADKA, Széchényi-tér 17. szám alatt.

Van szerencsém a n. é hölgyközönseg szives tudomására hozni, hogy női-divattermembe, több éven át Budapesten működött

== szabásznót ==
szerződöttem. Ennélfogva a legkényesebb igényeknek megfelelő toalettek, blouzok, alyak és kosztümök pontosan és gyorsan készíttetnek el. — Vidéki megrendelések is eszközölhetők. — A nagyérdemű hölgyközönseg szives pártfogását kéri
Krausz Ilonka
divatterem tulajdonosa.
Telefon szám 147. Telefon szám 147.

Egyedül valódi csak

Thierry balzsama

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2, vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családi üveg 5 korona.

Csomagolás ingyen.

Thierry centifolium kenőcs

legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 kor. A legjobb háziáczek gyomorhaj, gyomorégés, görcs, köhögés, mellbaj, a belsezvek mindennemű gyulladása, közszeny, tagszagattás, mindenféle sejt, sorvasás tályog daganat, és mindennemű sérülések stb. el en.

Igy tessék címezni:

védőnyugalgyógyszertár **THIERRY A.**

= Pregrada Rohics mellett =

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr., Thalmayer és Seitz droguisták Koclimeister utódai, valamint Német városi gyógyszerárában Zombor, Szt. György-tér 4. Telefon sz. 71.

VII. Magyar-utca 109. sz. a. egy

4 szobás úri lakás,

üveg folyosó és mellékhelyiséggel és egy 2 szobás udvari lakás május 1-re kiadó, esetleg a ház kedvező feltételek mellett eladó.

20 fillér!

A Haremő

176 oldalas érdekes regény

20 fillér!

Kapható:

a **Bácsmegyei Napló**
kiadóhivatalában
Hungária - nyomda.

Szabadkai Villamos Vasut és Világítási Részvény-Társaság

KÖZPONTI TELEP:

Szegedi szállók. Telefon 108.

VÁROSI ÜZLET:

Rudics-u. 11. Telefon 422.

Az esetleg előforduló javításokat, mai naptól

fogva a városi üzletbe 422. telefon szám

kérjük bejelenteni, mert szerelőink csakis

itt található, naponta este 9 óráig.

Az „ANKER“

ÉLET- ÉS JÁRADÉK-
BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Magyarországi igazgatósága: BUDAPEST.

Vagyon 174 millió korona.
Kifizetések 638 millió korona.Biztosítási állomány 338 mil-
lió korona.

A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halál-
esetre, kiházasítási és agkori ellátási
biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal
és anélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalalozá-
sával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és
olcéd díjak mellett. **A társaság vagyonából Magyarországon**
1907. év végén 27 millió korona tőke elhelyezve.

Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújt az „ANKER“ bács megyei főügynöksége:

FÜREDI JÁKÓ SZABADKA.

Mintaraktér Szaniter Tivadarnál Szabadka, Batthyány-u. ca.

Az Első Szabadkai Géptéglá és Cementáru-
gyár Készvény-Társaság.

ajánl:

Cementlapokat padlóburkolatnak különféle színűvel egyse ü s
falburkolati lapokat legnagyobb választékban. Ezenkívül készít cement csöveket
esatornázás s vízvezetési csövekre vasbetéttel és anélkül.

Lépcsőket, lábazati falburkolatokat, parkányokat, ajtó s ablak kere-
teket, menyezeti gerendákat, épület s kerítési oszlopokat épület-
díszítéseket úgy a saját mintái, mint adott rajzok szerint.

Gyors, szakzerű és pontos kiszolgálás!

VILLA-TULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!

Van szerencsénk a n. é. villa-tulajdonosok b. tudomására hozni, hogy
mindennemű épület- és műlakatos-munkák elvégzése
céljából egy alkalmazottat állandóan Palicson tartunk
s így ilyenmő megbízások a 216. számú telefonon bármikor feladhatók.

Továbbá minthogy a szabadalmazott gürdülő és napellenzőül is
alkalmazható redőnyök gyártására gyárunkat már berendeztük

és mindennemű géplakatos- és vízvezetési-munkákat is ellátunk
Továbbá minden e szakmába vágó tömeg-cikkék gyártását, lemez-
prezelést, vas-gyalulást és esztergályozást valamint permetezőök javítását
a legjutányosabban és a leggyorsabban eszközöljük. Gyártelepün-
ket I. kör Wesselenyi- és Katona-utcák sarkán
állítottuk fel, ahol mindennemű felvilágosítással és tervekkel a leg-
nagyobb készséggel díjtalanul szolgálunk. A nagyérdemű közönség
becses pártfogását kérve ::
maradtunk kiváló tisztelettel

Somogyi és Hamburger

Telefon szám 216

Telefon szám 216.

Weisz János Antal

villany- gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete
Eötvös-utca Szabadkán Csilagház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték, fürdő

és klozet-berendezések.

Költségve és ingyen.

Gyári árak. Gyári árak.

Teherral átvehető 30-40 hold
jó minőségű homokföldépületekkel és szőlővel (tompa-mégyesi határán).
Cím a kiadóhivatásban.

Mindenféle tervezéseket,
leszámolásokat és költ-
ségvetések szerkesztését
jutányos áron készíti el
GOMBOS LAJOS
építési irodája Bányaköz
(Kecskés-ház mellett.)

A nagyszabeni

orth. kóser szalámigyár

fiók üzletet létesített helyben

Széchenyi-tér 18. sz. alatt
(gyümölcs piac) és melegen
ajánlja naponta friss tormás-
virsitli, szalámi és füstölthús
némültt úgy nagyban mint
kicsinyben kitünő tisztelettel

Pollák Simon.

A világ legjobb
barnasöre
a paulaner bräubel való

Salvator Sör

Kapható poharakban Domszky
Antal (Szemmary-palota) sör-
csarnokában, a Pest szálloda-
ban és a Spitzer-féle vendég
lőben, Palackokban az Ott-
hon, Pannónia és Pest ka-
véházakban.

Tíz palackon felül házhoz szállítaja
palackonként 50 filléért
FRANK SÁNDOR.
Telefon szám 305.

Postaközelében Zöld-u. 286. sz. a

egy 3 szobás uri lakás

előszobával és egy két szobás

lakás előszobával hozzátartozó

mellékhelyiségekkel május elsejére

kiadó. Jövevébet: Földes Samu

kereskedőnél.

ÁRVERÉSEN VETT ÁRUIMAT

Kossuth Lajos-utczában itt ebben a helyiségben
ideiglenesen árusítom

Felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy az árak olcsóságáról személyesen
sziveskedjenek meggyőződni, valamint a raktáron levő árukat megtekinteni
sziveskedjenek. Kaphatók: fehérművek, asztalterítők, legfinomabb angol
női-szövetek, francia-delnek, szőnyegek, barchetek, fanelek, cipők, ernyők,
szőrméruk, többféle selymek, selyem-
kendők a legjutányosabb árban lesz-
nek elárulva. Tisztelettel

Pilischer Ignác.

Ezek a borok szavatolt husvéti (sel Pesach) minőségben 4 fillérel drágábbak.

Figyelem!

A nagyérdemű közönség s iva
figyelmét felhívom azon körül-
ményre, hogy mai naptól kezdve

kiváló minőségű, saját termésű, zöldfehér
Rizling és Kövidinka palack érett boraimat

50 literen felül pincében VI. kör 11. szám alatt Jó Fercai-féle há-
ban, palackokban pedig Sugar Manó és Herzl József kereskedő urak
üzletében az eladást megkezdtem.

Nagybani ár 32 fillér. Tisztelettel
Kiosinybani ár 50 fillér. **Bruck Lipót.**

Ezek a borok szavatolt husvéti (sel Pesach) minőségben 4 fillérel drágábbak.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy 30 év óta fennálló üzletemet
folyó évi április hó végén a régi tanítónekepezde épületébe
(volt Kammerer-féle helyiség) helyezem át.

Ezen alkalomból tulhalmozott

női, férfi és gyermekecipő-raktáramat
bámulatos olcsón kiárusítom.

Használja fel mindenki ezt a kedvező alkalmat, mert olcsó áron megbízható jó árut kap.

Tisztelettel **WILHEIM JÁNOS**
cipész-mester, Szabadka, Kossuth-utca.